SVENSK

MUSIKTIDNING

TRETTIOFÖRSTA ÅRGANGEN

1911

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV
1972/ ☆3
STOCKHOLM

STOCKHOLM
FRANS J. HUSS
1911

INNEHÅLL.

Biografier.

Sid.
Ackté, Aino 129
Agrell, Johan 25
Andersson, Richard 122
Andrée, Elfrida 93
Arnoldson, Sigrid 97
Beckman, Bror 21
Beer, George † 90
Beethoven, Lundwig van 145
Bolander, Oscar 1
Brüssel-kvartetten 10
Claussen, Julia 1
Cotogni, Antonio 91
Dietzmann, Fritz 82
Eisenberger, Severin 130
Friedman, Ignaz 19
Fundin, Vilhelmina † 26
Guilmant, Alexandre † 81
Hallé, lady, Wilma Neruda-Norman † 61
Händel, Georg, Friedrich 137
Jacque-Dalcroze, Emile 107
Judic, Anne † 74
Järnefelt, Maikki 50
Knote, Heinrich 123
Labia, Fausta 74
Labia, Maria 73
Lindström, Albert 49
Liszt, Franz 115
Lizell, Paula 121
Lortzing, Albert 106
Lundquist, C. F. 17
Manén, Juan 27
Moussorgski, Modest 66
Neruda, Franz 139
Nordberger, Carl 41
Rappe, Signe 114, 130
Saint-Saëns, Camille 58
Sevcik Ottokar 42
Svendsen, Johan † 89
Thomson, César 34, 146
Valentin, Karl 34
Vecsey, Frans, von 18
Wallgren, Åke 105
Werner, Hildegard † 98
Wilm, Nicolai, von † 81
Wolf-Ferrari, Ermanno 9
Ödmann, Arvid 113

Dödsfall Sid. 7, 55, 63, 72, 88, 95, 103
Dödsfall inom musik- och operavärlden 1910 60

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Bayreuth-minnen af Felix Mottl . . 130
Beethoven i Helingenstadt 147
Berlioz och Gounod 94
Choranstschina (Furstarna Choranski), ännu en folkopera af Modest Moussorgski 93
De stora musikfesterna i Göteborg och Uppsala 75
Direktörsskiftet vid Konservatoriet . 2
Felix Mottl och drottning Viktoria . 94
Sid.
Gounod (1818—1893). Sa vie et ses oeuvres d'après des documents inéditées, par J. G. Prod'homme et A. Dandelot . . . 93
Gounods musikdramatiska verk. Kronologisk förteckning 124
Internationella musikkongressen i Rom, af Olallo Morales 84
Kgl. Operans spelår 1910—1911 . . 139
Melodramen och Humperdincks »Köningskinder», efter A. Ingman . 108
Nordisk Musikförening. Ett förslag . 3
Puccini och hans förnämnsta operor. En studie af G. Göhler 99
Tonmästare på skolbänken 29, 61, 75
Underhållningsmusik 98
Wagnerfestspelen i Bayreuth 1911, af Anteros 91

Musikpressen, Litteratur, Kritik, Teater och konserter.

Boris Godunow. Textinnehåll . . 86
Operans nya balett »Festen hos Therès» 13
Rosenkavalieren af Rich. Strauss. Textinnehåll 36
Saint-Saëns' opera »Dejanira». Textinnehåll 57
»Telemachs friarefärd». Textinnehåll 43

* * *

Från scenen och konsertsalen i hvarje nummer
Litteratur: Sid. 5, 13, 27, 52, 70, 109, 142
Musikpressen: Sid. 13, 21, 37, 52, 69, 75, 100, 125, 131, 142, 149.
Utländska musikalier, fördelaktigt bedömda af kritiken 60

Följetong, Musikpressen, Småplock.

En märkvärdig violin 76, 84
Ett Beethovenminne af Jules Janin 140
Ett och annat från musikvärlden 80, 102
Gatsångerskan, af L. v. Sacher-Masosch 140
Richard Wagners brasa 21

* * *

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten i hvarje nummer.
Musiknotiser från våra grannland och från andra land i nästan hvarje nummer.
Annonser å sista sidan i hvarje nummer och dettas innehållsförteckning
Prenumerationsanmälan 2, 147
Rättelser . . . Sid. 16, 40, 64, 72
Till våra prenumeranter . . . 88, 95

Korrespondens.

Sid.
Från Romas horizont (år 1910) af Anteros 12
Från Romas horizont (hösten 1910, nyåret 1911) af Anteros 20
Från Romas horizont (våren 1911) af Anteros 58
Från Rivieran, af Anteros 44
Från Milano och Genova, af Anteros 50
Musikbref från Edinburgh af E. S. 4, 28, 51
Musikbref från Moskva af Ellen von Tideböhl 27
Musikbref från Nürnberg af W. B. 84

Porträtt.

Ackté, Aino 129
Agrell, Johan 25
Andersson, Richard 122
Andrée, Elfrida 93
Arnoldson, Sigrid 97
Beckman, Bror 1
Beer, Georges, † 89
Beethoven L. van 145
Beethovens staty i Heiligenstadt . 145
Bolander, Oscar 1
Brüssel-kvartetten 9
Carasa, Federico 69
Claussen, Julia 1
Cotogni, Antonio 89
Dietzmann, Fritz 81
Eisenberger, Severin 121
Friedman, Ignaz 17
Fundin, Vilhelmina † 25
Guilmant, Alexander † 87
Hallé, lady, Wilma Neruda-Norman † 65
Händel, Georg Friedrich 137
Jacques-Dalcroze, Emile 105
Judic, Anne † 73
Järnefelt, Maikki 49
Knote, Heinrich 121
Labia, Fausta 73
Labia, Maria 73
Lindström, Albert 49
Liszt, Franz 113
Lizell, Paula 121
Lortzing, Albert 105
Lundquist, C. F. 17
Manén, Juan 25
Moussorgski, Modest 65
Neruda, Franz 137
Nordberger, Carl 41
Rappe, Signe 113, 129
Raventos, Juan 69
Saint-Saëns, Camille 57
Sevcik, Ottokar 41
Svendsen, Johan † 89
Thomson, Gésar 33, 145
Valentin, Karl 33
Vecsey, Franz von 17
Wallgren, Åke 105
Werner, Hildegard † 97
Wilm, Nicolai von † 81
Wolf-Ferrari, Ermanno 9
Ödmann, Arvid 113

Tryckeri A.-B. Skandia, Stockholm 1911.

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 1. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 2 Januari 1911. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 31 Årg.

Julia Claussen.

Såväl Operan som Musikaliska akademien representeras af våra bilder i denna årgångs första nummer. Af skyldig artighet fästa vi då först uppmärksamheten vid den utmärkta konstnärinna, hvars porträtt jämte några biografiska notiser vi nu fått tillfälle att meddela. Fru Claussen har redan länge tillhört vår första lyriska scen och såsom en af dess allra främsta förmågor såväl genom sin präktiga altstämma, som genom sångkonst och dramatisk talang vunnit många och stora triumfer samt ampelt erkännande så af kritik som publik. Vi gå nu att lämna några biografiska notiser om konstnärinnan med redogörelse öfver hennes rika verksamhet vid Stockholmsoperan.

Julia Claussen, född Ohlsson, är född i Stockholm den 11 Juni 1879. Under en treårig kurs gjorde hon sångstudier vid härvarande konservatorium med direktör O. Lejdström som sånglärare, och i akademiens operaskola egnade hon sig åt studier för scenen i tre terminer under fru Dagmar Möllers ledning. Från 1907 till 1910 har hon därjämte studerat sång under sommarferierna för professor Friedrich i Berlin. Hennes stämma och naturell för öfrigt hänvisa henne i första rummet att lösa stora lyriskdramatiska uppgifter i partier sådana som Ortrud, Azucena, Fricka, Brynhilda, Orfeus, Carmen, men äfven i andra fyller hon sin plats berömligt.

Julia Claussen

Fru Claussen gjorde sin första debut på Operan d. 29 jan. 1903 med *Leonora* i Donizettis opera med detta namn. D. 29 april debuterade hon ånyo såsom *Amneris* i »Aida» och blef sedan engagerad. Samma år utförde hon d. 12 okt. *Larina* i »Eugen Onegin» och den sista i samma månad *Lucia* i »På Sicilien». 1904 hade hon nya roller såsom *Pantalis* i »Mefistofe-

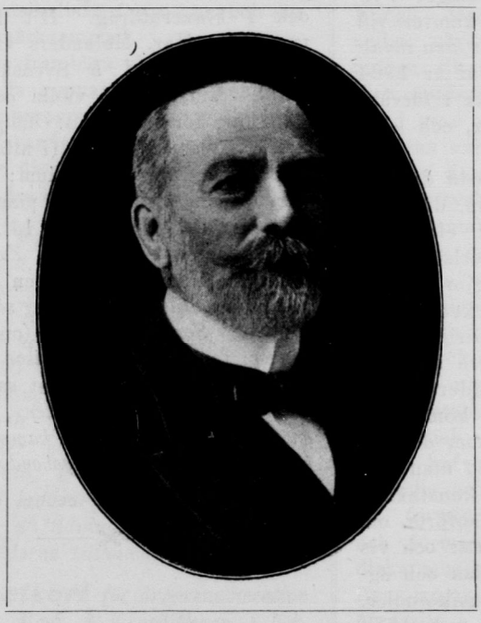

Oscar Bolander

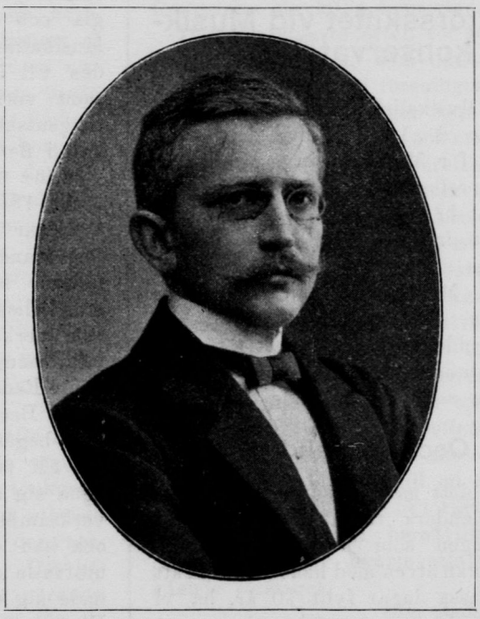

Bror Beckman

les», *En genie* i »Trollflöjten», *Markisinnan* i »Regementets dotter», *Grimgerde* i »Valkyrian» och *Fostermodern* i Lange Müllers »Vikingablod». 1905 utförde hon *Magdalena* i »Evangelimannen» af Kienzl, *Martha* i »Mefistofeles» *Azucena* i »Trubaduren», *Dröfn* i »Valdemarsskatten», *Marit* i »Den flygande holländaren» och *Cherubin* i »Figaros bröllop». År 1906 återgaf hon *Gertrud* i »Hans Heiling», *Martha* i »Faust», *Flosshilda* i »Rhenguldet», *Fricka* i »Valkyrian», *Ortrud* i »Lohengrin» och *Petronella* i »Svarta dominon». 1907 finna vi henne såsom *Valtraute* i »Ragnarök», *Delila* i »Simson och Delila». *Rikissa* i »Ran», *Carmen* och *Margit* i »Gillet på Solhaug». Nya roller hade hon vidare 1908 som *Emilia* i »Otello», *Herodias* i »Salome», *Suzuki* i »Madame Butterfly»; 1909 som *Bergadrottningen* i »Den bergtagna», *Hans* i »Hans och Greta», *Brangäne* i »Tristan och Isolde» och *Bersi* i »André Cheniér»; samt slutligen under 1910 som *Orfevs* i Glucks opera, *Gunhild* i »Arnljot», Furstinnan *Sarvillaka* i d'Alberts »Izeyl», hvars premiär här egde rum d. 2 november, och slutligen *Brynhilda* i »Valkyrian» d. 23 november.

Fru Claussen har också biträdt på åtskilliga konserter med solopartier, då det varit en stor njutning att få lyssna till hennes härliga stämma och utmärkta föredrag.

Det vore önskligt att vår operastyrelse gjorde allt för att söka fortfarande fästa vid vår första scen en sådan förmåga som fru Claussen, hvilken säkert vid utlandets stora operascener skulle ha utsikt till stor framgång och därmed motsvarande ekonomiska förmåner.

Direktörsskiftet vid Musikkonservatoriet.

Vid Musikaliska akademiens sammanträde d. 16 dec. utvaldes en ny direktör f r Musikkonservatoriet i stället för professor O. Bolander, som på grund af hög ålder skulle lämna denna befattning med 1910 års utgång. Till hans efterträdare valdes kamreraren vid Musikaliska akademien Bror Beckman.

Vi meddela här, jämte porträtt, några biografiska notiser om såväl den afgående som den nyvalde direktören

Oscar Bolander.

Icke blott med anledning af professor Bolanders tillbakaträdande från befattningen som konservatoriets direktör, utan äfven med hänseende till att han i dessa dagar fyllt 70 år, ha vi skäl att fästa uppmärksamheten på honom.

Oscar Andreas Bolander föddes i Stockholm d. 30 december 1840, Han gjorde sina musikstudier vid Musikaliska akademiens läroverk från 1856 till 1862, där utbildande sig till pianist under ledning af den berömde pianisten och läraren Johan von Boom. Jämte pianospelet ägnade han sig förnämligast åt musikteoretiskt studium. De pianistiska studierna fortsattes sedan för den utmärkte läraren Plaidy i Leipzig. Vid läroverkets organisation 1867 blef hr Bolander vald till lärare vid detsamma, som då erhöll benämningen »Konservatorium». Den 27 februari 1905 blef prof, Bolander på Musikaliska akademiens sammankomst utsedd till konservatoriets direktör, sedan han förut såsom sådan fungerat under sin företrädares, d:r Wilh. Svedboms, sjukdom och efter hans frånfälle. Såväl genom sin mångåriga förtjänstfulla verksamhet vid akademien som genom sin humana personlighet var han väl lämpad för platsen.

Om prof. Bolanders kompositoriska verksamhet har man sig bekant att han skrifvit en violkvartett, åtskilliga sångkantater äfvensom pianosaker, hvilka dock ej äro utgifna i tryck. Professor Bolander blef 1872 ledamot af Musikaliska akademien och utnämndes 1890 till riddare af Vasaorden samt erhöll år 1903 professors namn, heder och värdighet.

Bror Beckman.

Under många år har detta namn varit väl kändt såsom tillhörande en af våra framstående tonsättare. Hans verksamhet såsom sådan har emellertid ägt rum vid sidan af en annan; sedan 1888 har han nämligen varit tjänsteman i försäkringsbolaget Fylgia och under senare år kamrer vid Musikaliska akademien, där han invaldes till ledamot i början af år 1904 samt verkat såsom medlem i förvaltningsutskottet, som revisor, och ledamot i flera kommittéer.

Bror Beckman är född den 10 febr. 1866 i Kristinehamn, dit hans föräldrar tog sin tillflykt efter den förhärjande eldsvådan i Karlstad, där fadern, som var militär, gjorde sig i musikaliskt hänseende mycket bekant och verkade både som dirigent för militärmusik och musiklärare vid skolan. Redan vid 7 års ålder visade Bror Beckman anlag för kompositorisk begåfning, men han kom dock ej att bli musiker ex professo utan fick ägna sig åt helt annat än konstnärlig verksamhet, såsom ofvan anförts, om ock han dessförinnan på sätt och vis utöfvade en musikalisk sådan och ägnade sig under tiden åt musikstudier. Han var nämligen från 1 nov. 1884 till slutet af år 1887 anställd i Julius Bagges (f. d. Hirsch's) musikhandel och hade under hela denna tid tillfälle att få daglig handledning af sin högt musikaliska principal inom olika områden af tonkonsten samt studerade för honom harmonilära under första året af sin anställning. För den ansedda kontrapunktisten Joh. Lindegren, som bland sina elever räknat Hugo Alfvén, studerade Beckman sedermera under åren 1885—1890 kontrapunkt och komposition. Hans visade begåfning som tonsättare renderade honom stipendium såsom sådan för studier i utlandet från 1894 till 1896, och han studerade då i Berlin instrumentation för professor Franz Mannstædt under förstnämnda året.

Såsom utöfvande musiker har Beckman ej gjort sig offentligt bekant, men som lärare i harmoni verkade han i fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskölds välkända musikiustitut 1890—1902 och har äfven utöfvat enskild lärareverksamhet i harmonilära, kontrapunkt och komposition.

Bror Beckmans kompositioner äro rätt talrika, visande goda studier och anslutning till nutidens musikaliska riktning. En öfversikt öfver dem må här följa:

Såsom op. 1 betecknar han *Sonat* för violin och piano, prisbelönt af Musikaliskaliska konstföreningen. Till större, offentligt uppförda verk höra: *I sommarnätter* för stråkorkester (uppf. i Kristiania 1893, Stockholm 1894, Åbo 1907, *Flodsånger* för en röst och orkester (Sthlm 1897), *Symfoni*, F-dur (uppf. på en operans konsert 1902), *Om lyckan*, tondikt för orkester (op. 10, uppf. i Stockholm 1902 och 1906, sedan i Göteborg och Uppsala). Inköpt af Musikal. konstföreningen, arrangerad för piano 2 händer; *Gamla gastar* för en röst och orkester (uppf. i Sthlm 1906, Göteborg 1907, Karlsruhe och Dortmund 1908); »Flodsånger» och »Gambla gastar» förefinnas ock i klaverutdrag. Hit hör också musik till Har. Molanders »En lyckoriddare» uppförd å Svenska teatern 1900. Vidare för violin och piano: *Fjällåtar;* för piano-solo: *Glädjens blomster*, *Strängaspel*, *Studie* (i album, Abr. Lundquist); för harmonium: *Suite*, D-dur (äfven arrang. för piano), *Drei simfonische Balladen* (op. 14), *Vorspiel & Progression* (op. 15), *Zwei Stücke* (Scherzo, Ständchen); för en röst med piano: *Ingalill och andra sånger* (op. 2), *Sol Sommares visor* (op. 8), *Sex sånger* (op. 18), *Fyra visor* (op. 19), *Visa* (»Gossen uppå taket satt»), »*In meinem Garten die Nelken*», »*Det var en gång en konung*», »*I kammaren sitter kaplanens vif*», *Vagabondvisa*, *Fyra Frödingsvisor*.

Prenumerationsanmälan.

Svensk Musiktidning
upplefver sin 31:a årgång 1911.

och anbefaller sig i våra musikvänners åtanke. Undertecknad har ock nu i 26 år ensam varit utgifvare af och redaktör för tidningen. Behofvet äfven i vårt land af en musiktidning, tillgodoseende den allmänna musikbildningen — ej endast fackmusici af lägre eller högre ordning — är oomtvistligt, och att den plan, efter hvilken Svensk Musiktidning är redigerad, tillgodoser dessa behof — nämligen af en populärinstruktiv musiktidning för den musikaliska allmänheten — tycks bevisas däraf, att *ingen annan tidning för musik så länge existerat i vårt land eller ens i den skandinaviska norden.* Svensk Musiktidning har gjort till sin uppgift att tillgodose så väl vår konsthistoria genom *kontinuerliga uppgifter om operaverksamheten och konsertväsendet* i hufvudstaden samt genom utförliga *biografiska uppsatser etc.*, som ock i det allmänna musikvetandets intresse meddela *notiser om musikvärldens viktigaste tilldragelser* i in- och utlandet, *särskildt i Finlands, Norges och Danmarks* hufvudstäder, *instruktiva uppsatser*, blandade med *följetongsartiklar, musikpressens* alster, *musiklitteratur* etc., hvarigenom både *lärorikt och omvexlande innehåll* erbjudes. *Fina porträtt* till biografierna illustrera hvarje nummer. Svensk Musiktidning är den enda *verkliga* sådan här. Den är icke en facktidning för ett särskildt slag af musiker, icke heller ett »musikblad» med musikstycken som hufvudsak, likasom ej heller en både dramatik och musik omfattande tidning. Svensk Musiktidning har ock, under sin långa tillvaro, i utlandet gjort sig bekant såsom svenskt musikaliskt fackorgan och där varit uppmärksammad.

I det vi frambära vårt tack till dem, som hittills gynnat Svensk Musiktidning med prenumeration, hoppas vi på deras fortfarande intresse för densamma och att de äfven skola rekommendera den åt andra musikvänner.

Svensk Musiktidning *utgifves 1911, såsom förut, två gånger i månaden (utom juli—augusti, »den döda säsongen») till ett pris af* ***5 kr.*** *pr år. Mindre än hel årgång beräknas efter lösnummer (25 öre).*

På tidningen prenumereras här å ***Expeditionen Kammakaregatan 6,*** *en trappa öfver gården, samt i* ***bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten*** *prenumereras bäst* ***å posten,*** *då tidningen* ***fortast*** *kommer prenumeranterna tillhanda.*

Presentkort *för årsprenumeration finnes att köpa å Expeditionen, i bok- och musikhandeln.*

Vördsamt anhålles att ***prenumeration*** *må ske* ***så snart som möjligt; vid direkt prenumeration å Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm,*** *tillsändes tidningen prenumeranten kostnadsfritt* ***genast den utkommit.***

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerations förnyelse, sända vi dem, som förut, årgångens första nummer, med anhållan att de, som ***icke*** *vidare önska erhålla tidningen, tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen* ***före*** *andra numrets utsändande.* ***Senast*** *när budet kommer med andra numret torde det första återlämnas af dem som ej förnya prenumerationen; af dem, som därmed fortsätta, torde då* ***till budet prenumerationsafgiften mot kvitto erläggas.*** *Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få fortfarande räkna som prenumeranter å densamma.*

Vördsamt

Redaktionen.
Frans J. Huss.

Ur den nya musiktidningen »Tidning för musik», utgifven i Helsingfors, meddela vi följande, som torde vara värdt att beaktas

Nordisk musikförening.

Ett förslag.

Mellan de nordiska landen råder på flera kulturområden ett intensivt samarbete. Isynnerhet ha pedagogerna förstått nyttan af sammankomster för diskuterande af gemensamma intressen och för personligt närmande mellan skolmän från olika riken. Äfven vetenskapsmän samlas till kongresser och möten, åtföljda af exkursioner och förevisningar.

På tonkonstens område stå Sverige, Norge, Danmark och Finland hvarandra nära och förbindas genom så många liknande intressen, att en *nordisk musikförening* ej blott vore berättigad utan rent af nödvändig. På kontinenten existera flera dylika korporationer. Jag erinrar blott om den allmänna tyska tonkonstnärsföreningen, som i samband med sitt årsmöte föranstaltar en stor musikfest, där de förnämsta nyare musikverk utföras och där viktiga frågor diskuteras. Hvad denna förening uträttar för höjandet och utvecklandet af den tyska musiken kan en utomstående knappt göra sig en föreställning om.

Nordisk musikförening skulle självfallet hafva som sin främsta uppgift att odla och utveckla nordisk tonkonst, att framföra nya verk samt utbreda och förmedla kännedom om den nordiska musikens bästa alster. Det lifliga musikintresse som råder näranog öfverallt i norden torde borga för att större musikfester med nordiska program: orkester-, kör- och kammarmusikverk, ur ekonomisk synpunkt skulle låta realisera sig. För tonsättare och musiker blefve dessa musikfester gifvetvis af stor betydelse.

Det är ju sannt, att de nordiska komponisterna icke behöfva frukta samma öde som många komponister i andra länder, nämligen att helt och hållet blifva ignorerade. Hvarje litet land är angeläget om att taga vara på sina tonkonstnärer, uppföra deras verk och gifva dem möjligast vidsträckta spridning; men mellan nordens så nära besläktade land råder ej det konstnärliga utbyte som till fromma för ömsesidig utveckling kunde råda. Många betydande verk af tonsättare i grannländer få vänta allt för länge på att blifva framförda, eller framföras de en gång i respektive komponisters hemstäder och hemfalla därefter åt glömskan.

Musikföreningens allmänna musikfester kunde dessutom kombineras med diskussioner af gemensamma intressen: orkestermusikernas sociala ställning, den musikaliska uppfostran, uppföranderätten till musikverk jämte andra praktiska och vetenskapliga spörsmål. Genom att föreningen aktivt skulle ingripa i musiklifvet, tro vi att mycket kunde vinnas. Och säkert är att en sådan verksamhet skulle inverka befruktande på tonkonstens utveckling, framför allt å de orter, där musikföreningen vunne intresserade medlemmar.

Bestyrelsen borde bestå af kända och erfarna män från olika land. Dessutom kunde en lokalstyrelse i hvar och en af de större städerna sköta de lokala omsorgerna.

Föreningen skulle årligen sammanträda till gemensamt möte, hvilket, att börja med, t. ex. hvartannat år, kunde förbindas med en stor musikfest. Det stode dock styrelsen fritt, att hvarje år i samband med föreningens årsmöte i den stad, där mötet försiggår, söka föranstalta särskilda konserter.

Den lämpligaste orten för start vore kanske Stockholm, som ligger så att säga i centrum af föreningens verksamhetsområde och äger flera personligheter, hvars intresse och medverkan böra kunna påräknas. Därefter kunde följa Köpenhamn, Kristiania och Helsingfors samt Göteborg, Åbo o. s. v.

Med förvissning om att en nordisk musikförening skulle hafva stora uppgifter och blifva af utomordentlig betydelse för tonkonstens utveckling i de nordiska landen ha vi framställt detta förslag. Det vore oss angenämt om förslaget å olika orter ville tagas under ompröfning. En offentlig diskutering af det samma skulle äfven, våga vi tro, bidraga till en gynnsam lösning af frågan. — Vi tillägga, att Tidning för musik beredvilligt skall lämna plats för hvarje uttalande angående förslaget.

Otto Andersson.

*

Musikfester af det slag som här åsyftas ha, som bekant, egt rum sommaren 1888 i Köpenhamn och i Stockholm vid utställningen 1897, då den 2:a nordiska musikfesten ägde rum d. 6—10 juni, båda dock endast med deltagande från de tre skandinaviska länderna. För den sistnämnda stora musikfestens 3 stora konserter hade byggts en stor konserthall på Fredrikshofs kasernområde och de 3 mindre konserterna för kammarmusik egde rum på Musikaliska akademien. Det ligger ju nära till hands att Finland med sin svenska kultur och med sitt nu utvecklade musikväsen skulle förena sig med de tre skandinaviska länderna om en sådan »Nordisk musikfest», som här är i fråga. Stockholm saknar emellertid ännu, innan vår hufvudstad kommer i besittning af ett konserthus, lämplig lokal för en stor nordisk musikfest. Kungl. teatern eller möjligen Djurgårdscirkus, vore väl de enda lokaler, som kunde användas för en sådan under närmaste tid.

Musikbref från Edinburgh.

4 Dec.

Torsdagen den 24 nov. gafs den tredje af The Classical Concerts i The Music Hall kl. 8 på aftonen, och den stora konsertsalongen var väl fylld.

Denna konsert var mycket intressant, i det man fick göra bekantskap med The S:t Petersburg-Quartet, som på ett alldeles mästerligt sätt exekvererade sina olika nummer.

Konserten inleddes med Beethovens Stråkkvartett i Ess-dur op. 74. Mellannumret utgjordes af Schumanns Pianokvintett i Ess-dur op. 44, däri pianostämman utfördes af mr A. M. Henderson, organist vid Universitetet i Glasgow. Han dokumenterade sig som en äkta Schumann-spelare, och man hade bra gärna velat höra honom efteråt i några solosaker af Schumann, hvilket tyvärr ej lät sig göra.

Konserten afslutades med en stråkkvartett i D-dur op. 2, af Alexander Borodine († i S:t Petersburg 1887) framstående medicine doktor, som på lediga stunder komponerade stora musikverk som symfonier, det bekanta orkesterstycket »Ein Steppenskiss» m. m. Kvartetten var vacker i sin slaviska rytm och den blef naturligtvis utförd på bästa sätt af landsmän, som lät det nationella elementet komma till sin fulla rätt. S:t Petersburg-kvartetten bildades och bekostas af den konstälskande mäcenaten, Storfust Georgii Georgiewitsch, själf violoncellspelare. Han förskaffade kvartetten gamla italienska instrument, och som hvarje medlem är en artist, kan man lätt föreställa sig, hvilken effekt som åstadkoms.

Sångerskan för aftonen var madame Julia Culp. Hon sjöng Beethovens »Adelaïde» samt Clärchens sånger ur »Egmont»: »Die Trommel gerührt» samt »Freudvoll und Leidvoll». Hennes stämma är mycket vacker, men hennes mimik är väl mycket rörlig. Härligt och med buren röst sjöng hon »Ave Maria» och »Der Musensohn» af Schubert. Hennes force ligger dock mest i moderna kompositioner, och hon lyckades utsökt väl i Richard Strauss' »Traum durch die Dämmerung» och »Heimliche Aufforderung»; samt i sånger af Hugo Wolf: »Und wills du deinen Liebsten sterben sehen», »Zu den Schatten meiner Locken», samt »Er ist's». Som encore gaf hon Schuberts »Du bist die Ruh'» med mjukt och vackert föredrag. Mr Henderson ackompagnerade henne högst stilfullt på en »Pleyel».

Den fjärde konserten gafs som matiné lördagen den 2 dec. Äfven denna konsert var ovanligt intressant särskildt i egenskap af kammarmusik för endast blåsinsrument. Tio artister (2 flöjter, 2 oboer, 2 klarinetter, 2 horn och 2 basuner) från La Société Moderne d'Instruments à Vent (bildades 1895 i Paris, åtnjuter statsanslag sedan 1904) uppträdde på ett glänsande sätt med sina respektive instrument. Första numret var Beethovens Octett, op. 103 för oboer, klarinetter, horn och basuner (fagotter). Egendomlig är samklangen af blott sådana instrument, som man är van att höra i stor orkester, mildrad med stråkinstrument. Som mellannummer spelades »Sonata» af Händel (2 oboer, 1 basun) samt »Preludio & Fughetta» (2 flöjter, oboe, klarinett, horn och 2 basuner) af Gabriel Pierné, organist vid kyrkan S:t Clotilde i Paris. Det sistnämnda stycket var så effektfullt, att en storm af applåder utbröt vid dess slut. Konsertens slutnummer var en Dixtuor (alla instrumenten) »Divertissement» af Emile Bernard († i Paris 1902).

Det var som sagt högst intressant att höra dessa artister. Jag tror ej att de varit i Stockholm, men helt säkert skulle många vänner af kammarmusik höra dem med nöje.

Aftonens »stjärna» var madame Durand-Texte, som på ett stilfullt och utsökt sätt sjöng gamla franska sånger af Rameau: »Tristes apprets» (Castor et Pollux) och Lully: »Amour que veux—tu de moi» (Amadis) och »Revenez Amours» (Thesée). Hennes röst är ej särdeles stor men fulländadt skolad (trots ett litet chevrotterande i början) och hon verkar högt konstnärlig med sina medel.

Hos henne förekom hvarken grimacer eller axelhöjningar, hon stod hela tiden så lugn och stilla, men glöden låg under ytan utan att ett ögonblick få ett krasst utbrott.

I andra afdelningen sjöng hon »Attente» af Saint-Saëns, »Chanson triste» af Henri Dupare, »Après un Rêve» och »Les Berceaux» af Gabr. Fauré, »D'une prison» och »Paysage» af Reynaldo Hahn.

Monsieur E. Flament (basun) ackompagnerade, med undantag af en annan forcering, henne värdigt och förstående i synnerhet i »D'une prison» där ackompagnementet målar klockringningen. Sistnämnda sång sjöng hon på ett sätt som framkallade en encore af samma sång äfvenså »Paysage».

En sådan sångerska som madame Durand-Texte skulle nog vara en stor attraktion för den fina musikpubliken i Stockholm. Hela sitt långa program sjöng hon utantill, hvilket bidrager i betydlig grad att göra sångerna mera lefvande.

Det talar godt för den utmärkta akustiken i den stora The Music Hall att man lika så väl kan uppfatta kammarmusik af nyssnämnda slag, som sånger hörande till kategorien »Lieder», hvilka fordra en mindre konsertsal med begränsadt omfång.

Ehuru detta är ett musikbref kan jag ej underlåta att nämna några ord om madame Durand-Texte's toilette.

Som det var matiné uppträdde hon i hatt och demitoilette. Men hvilken hatt och hvilket omfång af den! En svart sammetshatt, med sammeten som relief mot ansiktet och bröstet prydt med hvita spetsar. Jag förmodar att endast en fransyska kan sätta en sådan hatt på sig »au juste milieu»; och den klädde henne ofantligt väl. Dräkten bestod af en hypermodern smultronfärgad sammetsklädning utan några prydnader. Madame Durand-Texte var i allo en ovanligt stilfull uppenbarelse, »très distinguée», en ögonfägnad likaså väl som öronfägnad.

Brahms' »Requiem» uppfördes den 1:sta dec. i S:t Marys Katedral af korgossar och sångare tillhörande katedral-kören. Dessa korgossar hafva alldeles underbart vackra och höga röster och de voro mycket väl inöfvade.

Sångarne hade icke så goda röster, men hela Requiemet utfördes på ett utmärkt sätt, ackompagneradt af katedralens väldiga och härliga orgel.

Förutom The Classical Concerts gifvas äfven såsom Abonnementskonserter 12 Orchestral Concerts hvarje måndag under trenne månader. Alla dessa konserter äro aftonkonserter och besökta af en fashionabel publik, och spelas i The Mc Ewan Hall, en magnifik Aula, som skänkts till Universitetet i Edinburgh af en bryggaremäcenat vid namn Mc Ewan. Den rymmer 3,000 personer och är särdeles imposant både i yttre och inre afseende. Väldiga pelare uppbära tvenne djupa läktare och själfva salen är indelad i parkett och s. k. »raised seats» (motsvarande logeplatser). Dekoreringen är i ljusbrunt (hvilker är mycket lugnande för ögon och nerver) med många vackra allegoriska målningar. Akustiken är likvisst mycket bättre i The Music Hall, så att det fordras orkestermusik och stora röster

för att fylla upp hela den väldiga aulan.

Måndagen den 5 dec. gafs den fjärde konserten, då Mischa Elman uppträdde efter en tvåårig turné i olika länder. »Underbarnet» har i rikt mått infriat sina löften och det var en utsökt charme att höra honom. Tekniska svårigheter finnas icke till för honom. Men det är icke endast genom sin virtuositet, som han tjusar, det är dessmer genom sitt sångbara spel och konstnärliga återgifvande af mästares verk. Han spelade Dvorak's konsert i A-moll, op. 53, för violin och orkester, naturligtvis utantill, samt tvenne solonummer: »Ave Maria» — Schubert-Wilhelmj och »I Palpiti» af Paganini. Som encore gaf han en gammal wiensk melodi, »Schön Rosmarin» och »Andantino» af Martini, båda arrangerade af Fritz Kreisler. Mr Percy B. Kahn ackompagnerade på ett särdeles utmärkt sätt.

Konserten inleddes med Beethovens »Leonora»-ouverture n:o 3. Som mellannummer gafs Brahms' Symfoni i D-dur, op. 73, alldeles mästerligt spelad af den 80 man starka orkestern. Kapellmästare Mlinarsky (polack) dirigerade utmärkt och fick uppbära en stormande applåd, hvarvid han hade den artigheten att gifva orkerstern ett tecken att stående mottaga dess välförtjänta tribut.

Slutnumret utgjordes af Glinkas ouverture till »Russlan och Ludmilla».

Den femte konserten gafs den 12 dec. med madame Aïno Ackté som dragningskraft, och den väldiga Aulan var fylld till sista plats. Hennes första nummer var Neddas Recitativ och Aria (fogelarian) ur »Pajazzo». Rösten lät ganska spröd och ansträngd i den stora hallen, och hennes gebiet är nog mindre konsertsalen än scenen där hennes lifliga, dramatiska temperament gör sig utmärkt gällande. Vidare sjöng hon Recitativ och Aria (Ah! fors'è lui) ur Traviata. Mademoiselle Verlet, som uppträdde på den första af The Classical Concerts, sjöng samma aria mera konstnärligt och gediget. Däremot lyckades madame Ackté bättre i följande sånger: »Heimliche Aufforderung» af Strauss, »Herzog Magnus» (Hertig Magnus och sjöjungfrun) af Sibelius samt den hänförande, jublande »Der Leuz» af Hildach, hvilken äfven gafs som encore.

Konserten inleddes med »Prelude» ur Lohengrin.

Aftonens glanspunkt var dock Dvorak's symfoni i n:o 5 i E moll (»Nya Världen»), hvilken han komponerade då han var direktör vid New Yorks Musik-Akademi.

De hafva så vackra instrument i denna orkester, och hornen, hvilka började finalen, voro alldeles härliga i sin vackra klang utan all skärpa. Monsieur Mlinarsky diregerar med eld och precision och i synnerhet afslutas hvarje afdelning särdeles effektfullt. Vidare gafs »Ballett Musik» af Mozart: »Les Petits Riens» utgörande icke mindre än 14 »miniaturer», somliga endast innehållande 24 takter. Det hela var en förtjusande sammansättning, som man gärna velat höra bisserad.

Les Petits Riens upptäcktäs bland glömda partitur år 1872 i Operans bibliotek i Paris.

Konserten afslutades med Rhapsodi n:o 1 af Liszt.

E. S.

Litteratur.

Tidning för musik, Helsingfors. H. 6. innehåller: Selim Palmgrens opera »Daniel Hjort» (med komponistens porträtt och motiv ur operan). — Flerstämmigheten i folkmusiken och dragharmonikan. — Kritik, notiser, öfversikt af handlingen i »Daniel Hjort».

Programmet till Filharmoniska sällskapets 5:e symfonikonsert upptager som solist: Maikki Järnefelt-Palmgren.

Matthison-Hansens Musikkonservatorium 1900—1910 är ett från Köpenhamn oss tillsändt jubileumshäfte med ett par fina poträtt af Wilhelm Matthison-Hansen (f. 1870) ansedd pianist och grundläggare af nämnda konservatorium. För öfrigt förekomma porträtt af dettas lärare: violinisten Vilhelm Andersen, komponisten Jörgen Malling — bekant i Sverige, där han med stadsunderstöd verkade för den Chevé ska sångmetodens införande (1879). Han lefde fr. 1882 i München 13 år och var där docent i musikhistoria och estetik vid universitetet; William Berend, musikhistoriker, violoncellisten Rich. Hildebrand, Birkedal-Barfod, lärare i orgelspel och musikteori. Vyer öfver konservatoriets byggnad och lärorum förekomma äfven.

Från scenen och konsertsalen.*

Kungl. teatern.

1910.

Dec. 16. Mozart: *Don Juan.* (Donna Anna, Donna Elvira, Zerlina: fruar Lykseth, Bartels, frk. Hörndahl; Don Juan, Guvernören, Leporello, Mazetto: hrr Forsell, Svedelius, Stiebel, Mandahl.)

17, 26. Bizet: *Carmen.* (Carmen, Micaela, Frasquita, Mercedes: fruar Järnefelt, Bartels, frökn. Osborn, Hörndahl; Don José, Escamillo, Zuniga, Morales: hrr Kirchner, Fr. Strömberg, Grafström, Mandahl; Remendado, smugglarhöfdingen: hrr Lennartson, Ericson.)

18, 27. E. d'Albert: *Izeyl.* (Izeyl, furstinnan Sarvillaka: fruar Lykseth, Claussen; Två prinsessor: frk. Larsén, fru Järnefelt; Två pärlfiskare, frkn. Lindegren, Hörndahl; Fursten, prins Scindya, En yogi: hrr Forsell, Stockman, Sjöberg; Ram Singh, Cavaradja: hrr Malm, Lennartson; en väfvare, en bergsman, Djaul: hrr Stiebel, Svedelius, Herou.)

20, 28. Tschaikowsky: *Eugen Onegin.* (Larina, Tatjana, Olga, Filipjevna: fru Jahnke, frk. Larsén, fru Järnefelt, frk. Karlsohn; Onegin, Lenski, furst Gremin, Triquet, Saretski: hrr Forsell, Stockman och Ödman, Vallgren, Malm, Stiebel.)

21. Gounod: *Faust.* (Margareta, Martha, Siebel: frk. Linnander, fruar, Järnefelt, Bartels: Faust, Mefistofeles, Valentin, Wagner: hrr Kirchner. Vallgren, Herou, Mandahl.)

26. kl. 1,30. *Vermländingarne.*

29. Gounod: *Romeo och Julia.* (Julia, Gertrud, Stefano: frk. Linnander, fru Jahnke, frk. Osborn; Romeo, pater Lorenzo, Capulet: hrr Stockman, Svedelius, Vallgren: Tybalt, prins Paris, Merecutio, Benvolio: hrr Lennartson, Herou, Strömberg, Ericson; hertigen: hr Sjöberg.)

30. Puccini: *Madame Butterfly.* (Butterfly, Suzuki, Kate Linkerton: frk. Osborn, fru Claussen, frk. Hörndahl; Linkerton, Sharpless, Goro, prins Yamadori: hrr Ödmann, Strömberg, Malm, Mandahl.)

Oscarsteatern.

Dec. 13. Franz Lehár: *Zigenarkärlek.* (Zorika: frk. Kate Meyer, gäst.)

14—26. Leo Fall: *Dollarprinsessan.* (Alice: frk. Kate Meyer, gäst; 26/12 frk. Grünberg; Daisy Gray, Olga Labinska, miss Thompson: frkn. Berentz, Wifstrand, fru Bodèn; John Carder, Dick, Tom, Fredy Wahrburg, Hans von Schlick: hrr Ringvall, Schröder, Lund, Schweback, Barcklind.)

26. R. Planquette: *Cornevilles klockor.* (Matiné.)

27—31. J. Offenbach: *Tjufskyttarne,* operett i 3 akter af Chivot och Duru. (Ginetta, Bibletto: frkn. Falk, Berentz; Marcassou, de Champistrou, Gabaston, Carmagnasse, Bibés: hrr Allum, Sandgren, Fröling, Bergström, Lund.)

Något nytt från operan har man icke att förmäla utom att i »Carmen» hr Kirchner utfört Don José med stor och erkänd framgång. Herr Forsell har efter sin ett par veckor varande permission återinträdt i tjänstgöring, hvarigenom senaste operanyheten »Izeyl» återkommit på repertoaren. Till julen har det gamla »sång- och dansspelet 'Värmländingarne'», som vanligt, återupptagits och mest gått som matinépjes.

På Oscarsteatern slutade den danska sångerskan fröken Kate Meyer sitt gästspel med Alice i »Dollarprinsessan» strax före jul. Annandag jul återgafs rollen af frk. Grünberg. Såväl genom sin sång som genom spel och appari-

*) Denna redogörelse, som vi anse vara af betydelse för vår konsthistoria, fortsättes såsom förut, hufvudsakligen afseende operan och konsertväsendet i hufvudstaden. Fullständigare rollförteckning lämnas endast då en operas uppförande först nämnes i årgången; sedan angifves blott viktigare rollbesättningar och personalförändringar. Hithörande musikkritik kan naturligtvis endast blifva kortfattad, såsom omfattande ett par veckors musiktilldragelser. Då musikpjes och dramatisk pjes stå på samma program, omnämnes endast den förra.

tion gjorde frk. Meyer stor lycka. Offenbachs gamla operett «Tjufskyttarne», som allra först uppfördes i Stockholm 1873 och senast förekom 1902 på Olympia-(Östermalms-)teatern ha vi ännu icke fått tillfälle att taga notis om. Den hör icke till Offenbachs bästa verk.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kungl. teatern. Såsom nyheter i början af detta år förberedas Wolf Ferraris lilla behagliga opera »Susannas hemlighet» och »Festen hos Thérèse» balett i 2 akter med musik af Reynaldo Hahn. Äfven repeteras på »Telemaks friarefärd», komisk opera i 5 akter med musik af Claude Terrasse, hvars operett »Ambassadören» 1907 gafs på Oscarsteatern. Af förut gifna operor stå »Tosca» och »Arnljot» på spellistan. Med detta år inträder hr och fru Oscar i tjänstgöring vid operan.

Den tyske tenoren Theodor Konrad, som nyligen gästade härstädes på Operan, säges vara fast engagerad vid densamma från början af detta år.

Fröken Signe Rappe har efter sina stora framgångar på Beecham-operan i Covent Garden såsom Salome och Senta åter kommit till Stockholmshemmet att tillbringa julen här. Dagen före sin afresa från London uppträdde sångerskan som den enda solisten vid en konsert, som ägde rum med Beecham-orkestern å Covent Garden. Fröken Rappe sjöng bl. a. romanser af Brahms, Wolf, Sjögren och Alfvén samt en svensk folkvisa. Det bifall, som ägnades dessa prestationer, framkallade bisseringar och extranummer. Kritiken har uttalat sig mycket fördelaktigt.

I Stockholm stannar fröken Rappe till den 15 januari, till hvilken tid hennes permission från Wienoperan räcker. Troligen få vi ej tillfälle att nu höra henne på operan eller i konsertsalen. Däremot ämnar hon på nedresan ge konserter såväl i Göteborg som i Köpenhamn. Nästa vår styr hon åter kosan till London för att därstädes ge ett par egna konserter under den där då inträdande säsongen.

Vid Wienoperan väntas hon att efter återkomsten bland annat få sjunga Elisabeth i »Tannhäuser», hvilken roll hon med så stor succès för första gången utförde här i början af förra året. »Salome» är som bekant förbjuden vid hofoperan därstädes, men det är inte otroligt att Wien-borna i alla händelser skola få se den svenske sångerskan som Salome, ty det är fråga om att Volksoper skall upptaga operan, då fröken Rappe som gäst vid denna scen skulle kreera rollen i den österrikiska hufvudstaden.

Jenny Lind-stipendiet för 1911 tilldelades vid Musikaliska akademiens sammanträde den 16 dec. violinisten Ebba Johansson och pianisten Gunnar Ahlberg.

Musikkonservatoriet. Uppvisningarne, som egde rum d. 13—15 dec., erbjödo mycket af intresse. Bland sångeleverna märktes flere goda röster och särskildt en baryton med kraftig stämma och vårdat föredrag. Af instrumentalisterna röjde flertalet violinister betydande begåfning och teknisk utbildning vid utförande af bl. a. satser ur Mendelssohns, Moliques och Beethovens violinkonserter. Pianoeleverna gjorde heder åt undervisningen och särskildt en af dem tekniskt moget och musikaliskt föredrag af Chopins Ess-dur polonäs. Kompositionsuppvisningen röjde afgjord begåfning genom sånger med piano och orkester samt ett symfoniskt arbete för stor orkester.

Under nu afslutade examensperiod och förut under terminen ha följande examina aflagts:

organistexamen af Elsa Bolle, Wilma Pihlgren, Erik Baumann, Silvio Fallström och Paul Ramberg; musiklärarexamen af Svea Carlsson, Ellen Dyberg, Ejnar Eklöf, Gustaf Ekstedt, Otto Nordlund, Anders Persson och David Wikander, af hvilka hr Ekstedt förut vid konservatoriet aflagt organist- och kyrkosångarexamen, samt hrr Eklöf, Nordlund, Persson och Wikander organistexamen, och erhållit specialbetyg i pianostämning; kyrkosångarexamen af Adolf Ledforss, som förut aflagt organist- och musiklärarexamen, samt musikdirektörsexamen och militära direktörsexamen af Gustaf Uppström.

Specialbetyg i pianostämning tillerkändes Hjalmar Lundin (icke elev), Teodor Lönngren, som förut aflagt organistexamen, samt Hugo Nilsson. Bergs jetong för organistelever tilldelades Erik Baumann och konservatoriets jetong eleven i violinspelning Ebba Johansson och eleven i violoncellspelning Ninian Wærnér. Stipendier och gratifikationer ha under terminen utgått med sammanlagt 5,115 kr.

Våra musikskolor. I hufvudstadens förnämsta privata musikskolor: Richard Anderssons Musikskola och fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskölds Musikinstitut börjas åter undervisningen i midten af denna månad, hvarom närmare annonser å sista sidan upplysa.

Doktor A. M. Myrberg, vår produktive och populäre sångkomponist, f. d. läroverksadjunkt, fyllde d. 23 dec. 85 år och var då föremål för rik och vacker hyllning, såväl af tre sångkörer, af hvilka flere af hans vackra kvartetter utfördes, som af personliga besök och gratulationer genom en mängd telegram och bref, blommor och skänker. Af »Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande», som prisbelönt många af hans sånger, hvars styrelse han länge tillhört och af hvilket han nu är hedersledamot, erhöll han en charmant, korg, fylld med rosor, samt af Kvartettsångarförbundet en stor lagerlyra med rosor, äfven från Musikaliska akademien, af hvilken han är ledamot, mottog han hyllning. Dr Myrberg är ännu vid full vigör, och nyligen har sånger af honom utkommit i musikhandeln. Doktor Myrbergs porträtt och biografi meddelades i denna tidning senast 1906 i årgångens första nummer.

Carl Nordberger, den framstående svenske violinisten, konserterade i slutet af november första gången i Köpenhamn med biträde af pianisten Eduard Borregaard och var hela aftonen föremål för publikens varmaste bifall. Tidningskritiken framhöll hans nobla violinton, goda teknik och säkra karaktäringsförmåga, och Berlingske tidning tillägger att »denne unga svenske konstnär, som kom hit alldeles okänd, visade sig vara en verkligt beaktansvärd violintalang, hvilken äfven tilltvang sig en vacker seger». Hr Nordberger spelade sonat af Händel, Lalos »Symphonie espagnole», Bachs »Preludium & Fuga», G-moll (violinsolo), Emil Sjögren: Poem, Debussy: Menuet, Tor Aulin: Gavotte & Musette, Wagner-Wilhelmj: Albumblad och H. Wieniawski: Scherzo-Tarantella.

Åke Wallgren, vår utmärkte operasångare kommer att med spelårets slut lämna Operan för att från den 1 september i år tillträda engagemang vid k. Operan i Berlin. Den tyske gästen, hr Costa, som under sitt gästspel här i början af förra månaden kom i tillfälle att höra hr Wallgren såsom Wotan i »Valkyrian», landtgrefven i »Tannhäuser», Mefisto i »Faust», satte sig vid återkomsten till Berlin ögonblickligen i förbindelse med grefve Hülsen, generalintendenten för de k. teatrarna i Tyskland, och intresserade denne för hr Wallgrens förvärfvande till den tyska operascenen. Genom den stora teateragenturen Drenker i Berlin kom omedelbart förslag till kontrakt hr Wallgren till handa, och hr Wallgren står just i begrepp att underteckna detta. Han tillförsäkras en begynnelselön af 15,000 mark och ökning hvarje år till 18,000 jämte spelhonorar. Det är icke fråga om vare sig profsjungning eller profår — den svenska sångaren har blott att underteckna kontraktet.

Äfven har hr Wallgren i dagarna fått anbud från Krolls opera i Berlin om gästspel därstädes i juni månad detta år. Han skulle sjunga Wotan i »Rhenguldet». Wotan i »Valkyrian» och vandraren i »Sigfried», d. v. s. medverka i hela »Niebelungenring».

Göteborg. Under december har Ranfts operettsällskap uppfört »Lille hertigen», »Surcouf», »Frihetsbröderna» och »En Valsdröm», som gifvits flere gånger till årets slut med fru

Emma Meissner som gäst. Dessutom har som matiné uppförts »Värmländingarne». Nya Teatern har under julen haft på spellistan »Bröllopet på Ulfåsa» samt »Nerkingarne». Konserterna af Göteborgs symfoniorkester ha för öfrigt dominerat, hvad sådana beträffat, under ledning af hr Tor Aulin och på sista tiden af hr W. Stenhammar. Den 2 dec. gafs 2:a abonnemangskonserten med biträde af norske pianisten Fridtjof Backer-Gröndahl. Programmet upptog: 1. Beethoven: »Leonora»-uvertyr N:o 2; Pianokonsert, Ess-dur; 3. Franz Berwald: Sinfonie singulière. D. 4 dec. gafs populär-konsert af Symfomiorkestern med hrr G. Molander, C. Bredberg och Ad. Cords som solister, hvarvid utfördes musik af uteslutande »Wienermästare»: Haydn: Symfoni C-dur (Le midi); Mozart: 2. Menuetter; Beethoven: 5. Kontradanser; Schubert: Militärmarsch; Brahms: 2 ungerska dansar; J. Strauss: »Seid umschlungen Millionen», vals (på begäran). Vid en sådan konsert sönd. 11 dec. biträdde fru Julia Claussen från Stockholm och fröken Astrid Ydén som solister. Programmet upptog: Gluck: Balettsuite (Don Juan, Orpheus, Armida, Iphigenia i Aulis); 2. Hasselmanns: harpsoli (frk. Ydén); 3. Wagner: Waldweben ur »Sigfrid», Förspel och Liebestod ur »Tristan och Isolde». Den 9 och 10 dec. uppförde, såsom förut nämnts, Filharmoniska sällskapet härstädes Verdis »Requiem», då som solister medverkade würtembergska kammarsångerskan fru Anna Kaempferth samt fru Julia Claussen, hrr Nils Fahlman och Joh. Johansson från Stockholm. Vid första symfonikonserten utfördes: 1. L. Norman: Konserttuvertyr, Ess-dur; Mozart: Symfoni n:o 40, G-moll; Mendelssohn: musik ur »En midsommarnattsdröm» (de vanliga numren). Vid påföljande symfonikonsert, d. 20 dec., gafs Beethovens uvertyr »Weihe des Hauses» och Bruckners Symfoni n:o 7, E-dur. Annandag jul gaf Symfoni-orkestern populär konsert, då programmet upptog 1. Gluck: Uvertyr till »Alceste»; Mozart: Balett ur pantominen »Les petits riens»: Grieg: 3 norska danser. Symfonikonsert d. 28 dec. hade till program: 1 Bach: Suite för två oboer, fagott och stråkorkester, C-dur; 2. Schumann: Uvertyr till »Manfred»; Joh. Svendten: Symfoni n:o 1, D-dur.

Från andra land.

Berlin. Det nya svenska musiksällskapet här hade d. 16 dec. sin första konsert, hvilken blef en stor succès. Bland de medverkande var John Forsell, som hälsades med ovationer och fick ge talrika extranummer. Af öfriga uppträdande kunna särskildt nämnas violinisten Ruthström och sångerskan Karin Lindblom. Alla biljetter till konserten voro långt i förväg utsålda.

Dresden. I nov. uppfördes här för allra första gången operan »Talismanen» (efter Ludv. Fuldas liknämnda dikt) i 4 akter, musik af en engelsk ung dam Adela Maddison, förut bekant genom några sånger som tonsättarinna. Operan, sökande efterlikna Wagner, säges ha ansatser till lyrisk stämning, men hvilka såsom alltför omoderna ej fullföljas. Tonsättarinnan visar sig för öfrigt grym emot sångstämmorna. Operan tros ej komma att upplefva många föreställningar.

Paris. Opéra comique gaf d. 31 nov. sin första premiär under innevarande säsong och uppförde därvid en ny opera »Macbeth», af en ung schweizisk kompositör Ernest Bloch Det blef emellertid endast en succès d'estime. Texten följer mycket troget Shakspeares drama. Munken är ultramodern och lär visserligen röja talang och allvarligt konstnärliga afsikten, men verkar monoton och tröttande på grund af ett alltför envist hopande af de svåraste och extravagantaste dissonanser.

Ett och annat från musikvärlden.

London- och Newyorkoperorna bilda trust. Beechamoperan i London och Metropolitan Opera House i Newyork ha afslutat en öfverenskommelse, enligt hvilken de kunna utbyta framstående artister och samtidigt uppföra nya verk. Den gamla Drury-Lane-teatern, som renoverats och ombyggts för detta ändamål, skall bli den Londonscen, där dessa utbytesföreställningar komma att äga rum. Bland de storheter, som redan ha engagerats för att uppträda där, märkas Melba och Ernestine Schumann-Heinck. Båda operorna förfoga öfver en stor mängd dekorationer och dräkter, som de gemensamt få använda. Som man tänker lägga särskildt an på balett, skall en balettpersonal på nittio personer engageras från Paris och Petersburg. Bakom direktör Beecham står hans far, som blifvit miljonär, tack vare de berömda pillerna. Den nya operan skall konkurrera med Covent-Garden-teatern, och det torde bli intressant att se om två operor skola kunna bära sig i London.

80-årig kvinnlig pianist. Den äfven i svenska musikkretsar kända och uppburna saschiska pianisten Marie Wieck, genom sin syster Clara Schumann svägerska till Robert Schumann, har vid de till firande af 100 årsminnet i Tyskland föranstaltade konserterna och minnesfesterna vid flera tillfällen medverkat, bland annat i Berlin och Zwickau, och därvid på allt sätt hedrats och hyllats. Så spelade hon på en konsert i Berlin den 17 mars jämte fröken Mary Wurm, f. d. elev till Clara Schumann och lärarinna vid Scharwenkas musikskola i Berlin. Tillsammans för två pianon utförde de därvid Andante med variationer, Op. 46, en af Schumanns allra melodiösaste skapelser, komponerade 1843. Redan vid sin entré hyllades den nu snart 80-åriga konstnärinnan (och genom henne det stora minnet) af den stående publiken. Den ungdomsfriskhet och osvikliga säkerhet, hvarmed hon behärskade sitt parti, kunde ej annat än väcka den högsta beundran. Blommor och en gyllene lagerkrans öfverräcktes till henne, och flera extranummer framkallades af det stormande bifallet. Vid musikfesten i Zwickau den 8 juni utförde fröken Wieck förutom ofvannämnda stycken tillsammans med fröken Wurm ensam studie ur Schumanns Studien för Pedalflygel, Op. 56, samt Intermezzo och Final ur »Faschingsschwank aus Wien», Op. 26. Äfven här antog bifallet den hjärtligaste karaktär.

Den åldriga pianisten befinner sig, trots alla ansträngande »Ereignisse», alltjämt vid bästa välmäga och följer med oförminskadt intresse alla händelser inom den litterära och musikaliska världen.

Dödsfall.

Neumann, Angelo, teaterdirektör, f. 18 aug. i Wien, afled d. 20 dec. i Berlin, där han skulle ha öfvertagit stora operan. Han var först köpman men tog sångundervisning och öfvergick till scenen 1859 samt blef engagerad som lyrisk tenor i Köln, där han dock ej kom att uppträda med anledning af teaterns brand. Han tillhörde sedan teatrar i Krakau, Odenburg, Pressburg och Danzig samt 1862—1876 hofoperan i Wien. 1876 blef han operadirektör i Leipzig under Förster och bragte där till stånd flera turnéer till Berlin, London etc. med uppförande af »Nibelungringen». Från 1882 besökte han sålunda med sin Wagnertrupp bl. a. Ryssland och Italien och slog sig vid slutet af sistnämnda år ned i Bremen såsom operadirektör, hvarifrån han 1885 flyttade öfver till Prag och öfvertog där styrelsen af tyska landsteatern, som han bragte till stor uppblomstring.

Godt Nytt År!

tillönskas Svensk Musiktidnings ärade prenumeranter af

Redaktören

Frans Joh. Huss.

Richard Anderssons Musikskola
och dess filialer.

Läroämnen: Piano, Violin, Solosång, Harmoni och Allmän Musiklära.

Vårterminen börjar den 12 Jan. 1911.

STOCKKOLM:

Anmälningsdag: Tisdagen den 10 Jan. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. 1/2 2—1/2 3 e. m. alla dagar från och med den 12 Jan.

Richard Anderssons mottagningstid från den 12 Jan. Onsdagar och Lördagar kl. 1/2 2—1/2 3 e. m.
Brunnsgatan 28, 2 tr.

Lektionslokaler finnas å Söder, Östermalm och öfre Norrmalm.

UPPSALA:

Anmälningstid: Onsdagen den 11 Jan. kl. 12—2 och 5—6 e. m. hos *Fru Hilda Sundhammar, Dragerbrunnsgatan 52.*

DJURSHOLM:

Anmälningsdag: Måndagen den 9 Jan. kl. 1/2 6—1/2 8 e. m. i *Samskolans lokal.*

SALTSJÖBADEN:

Anmälningstid: Måndagen den 9 Jan. kl. 12—2 e. m. hos *Fröken Elly Åkerman, Ringparken.*

OBS.! Billig och verksam annonsering om Musikkektioner, Musikalier och Musikinstrument i Svensk Musiktidning.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.
Kammakaregatan 6, 1 tr. ö. g.

Å **Expeditionen** och i **musikhandeln** finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af
Robert Schumann.
Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: ***Inträde i skogen*** — ***Jägaren på lur*** — ***Fughetta*** — ***Småstycke*** — ***Fantasi-Dans*** samt sång: ***Folkvisa*** med svensk och tysk text.

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, ö. g., 3 tr., upp. Allm. Tel. 115 96.

Vårterminen börjar Tisdagen den 10 Jan. Anmälningstid: Måndagen den 9 Jan. kl. 1/2 2—1/2 4 samt 1/2 6—1/2 7 e. m. Under terminen anmälnings- och mottagningstid: Måndagar och Torsdagar kl. 1/2 2—1/2 3. För närmare upplysningar tillhandahålles prospekt.

Sigrid Carlheim-Gyllenskiöld.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — **31:a årg.**, — **för hvarje musikaliskt hem** — *utgifves 1911 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor. I* ***landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

J. LUDV. OHLSON
STOCKHOLM.
Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

Pianomagasin

Största lager af bästa **svenska** och **utländska** fabrikat.
OBS.! **Hufvuddepot** för **Kgl. Hofleverantörerna** ***Malmsjö*** o. ***Billberg, Uebel & Lechleiter, Schiedmayer*** samt Orglar från **Skandinaviska Orgelfabriken.**
Begagnade instrument tagas i utbyte.
Bekväma betalningsvillkor.
☞ Stort lager af prima uthyrningsinstrumenter.

Gust. Pettersson & C:os A.-B.
Malmskilnadsg. 13, Stockholm.
Föreståndare
Dir. Albert Lindström.
Etablerad 1870.
R. T. 67 32. A. T. 78 31.

OBS.! Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

- Innehåll -

Julia Claussen (med porträtt). — Direktörsskiftet vid konservatoriet. Oscar Bolander (med porträtt); Bror Beckman (med porträtt). — Prenumerationsanmälan. — Nordisk musikförening. Ett förslag af Otto Andersson — Musikbref från Edinburgh af E. S. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Från andra land. — Ett och annat från musikvärlden. — Dödsfall. — Annonser.

Tryckeriaktiebolaget Skandia, Stockholm 1911.